

Nr 79.

Av herr **Nisser**, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till understödjande av folkskolebarns ferie- och studieresor.

I årets statsverksproposition föreslås under åttonde huvudtiteln (sid. 336) att till understödjande av folkskolebarns ferie- och studieresor för budgetåret 1939/40 anvisas ett förslagsanslag av kronor 100,000:—, vilket är avsett att användas för nedbringande av biljettkostnaderna.

Redan år 1897 medgav Kungl. Maj:t nedsättning i biljettpriset för folkskolebarn vid skolresor, och år 1901 utvidgades enahanda nedsättning att gälla även vid ferieresor för barn, som under viss tid bereddes tillfälle att vistas på landet. Som motiv för denna nedsättning i biljettpriset angavs, att »barnen från städernas solfattiga gränder» borde få tillfälle att på landet njuta av sol, frisk luft och stärkande bad och att barn från hem där »mödrarnas oförmåga eller olust att bereda barnen en för dem lämplig, sund näring» under någon tid skulle erhålla en bättre och hälsosammare kost.

I K. br. av den 15 maj 1936 föreskrives att följande bestämmelser skola från och med den 1 juli 1936 tills vidare lända till efter rättelse i fråga om folkskolebarns ferie- och studieresor nämligen:

1. Järnvägsstyrelsen skall tills vidare — därest av riksdagen beviljat anslag till understödjande av folkskolebarns ferie- och studieresor står till förfogande — äga att på rekvisition av vederbörande skolmyndighet mot avgift, utgående för varje person med 25 procent av den för person över 12 år gällande befordringsavgiften enligt allmänna taxan tillhandahålla biljetter till färd å statens järnvägar i tredje klass vagn,

a) dels åt medellösa eller svagt bemedlade barn vid småskola, egentlig folkskola, seminariums övningsskola, folkskolans högre avdelning, fortsättningskola eller högre folkskola i stad, köping eller municipalsamhälle, då barnen utsändas till landet under ferierna för att vistas där under minst fjorton dagar etc.

I K. br. av den 4 juni 1937 fastslås samma principer för nedsättning av biljettpriset.

Det torde emellertid starkt kunna ifrågasättas, om de motiv, som år 1897 lades till grund för beviljande av nedsättning i biljettpriset för folkskolebarn, alltjämt äro tillämpliga.

I städerna arbetas numera på sanering av de äldsta och mera osunda kvarteren, medan vid den nya bebyggelsen all hänsyn tages till att bostäderna bliva ändamålsenliga och sunda. Samtidigt ha på landet större och mindre industri- och stationssamhällen vuxit upp, och det torde ej vara möjligt, att

endast efter boningsorten bedöma barnens större eller mindre behov av sommarvistelse på annan plats. Är det ej snarare så, att städer, köpingar och municipalsamhällen med ordnade vatten- och avloppsledning erbjuda barnen sundare levnadsvillkor än landsbygden med ofta mindre väl ordnade hygieniska förhållanden?

Utvecklingen har också visat, att barn från andra samhällen eller rena landet även kunna ha behov av luftombyte, och de allt talrikare barnkolonierna vittna om, att hemkommunerna eller enskilda sammanslutningar göra betydande offer för att bereda sina barn tillfälle att vistas vid havet, i skogsbygden eller i fjällen under god omvårdnad och med riklig och lämplig kost.

Är det rimligt, att barn från t. ex. trädgårdsstäderna Sigtuna och Trosa eller köpingarna Kristianopel och Pataholm med resp. 91 och 82 innevärnare skola ha rätt till nedsatt biljettpris, medan barnen från avsevärt större industrisamhällen nödgas betala fullt pris!

Det torde ej längre kunna göras gällande, att barn från städer, köpingar eller municipalsamhällen skulle vara i större behov av vistelse vid sommarkolonier än barn från andra samhällen eller rena landsbygden, eller att skolresor skulle vara av större betydelse för den förra kategorien än för den senare. Det är väl snarare så, att skolresor äro av större betydelse för landsbygdens barn, som leva mera avskilda och under primitivare förhållanden än för städernas, som ha tillgång till skolor av bättre typ, bibliotek, muséer och övriga bildningsmöjligheter, som landsbygdens barn sakna.

På grund av det ovan anförda hemställes,

att riksdagen ville besluta, att i samband med beviljande av förnyat anslag, sådan förändring i dispositionen av medlen bör företagas, att nedsättning i biljettpriset å statens järnvägar måtte kunna beviljas folkskolebarn oavsett deras boningsort.

Stockholm den 21 januari 1939.

William Nisser.